

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/21/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8822200254
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2022:8822200254.4

Uznesenie

Okresný súd Vranov nad Topľou v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých, maloletého T. N., nar. XX.XX.XXXX, maloletého D. N., nar. XX.XX.XXXX, maloletú E. N., nar. XX.XX.XXXX a maloletého J. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri matke, t. č. umiestnených v Centre pre deti a rodiny K., Y. XX, G., zastúpení kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov E. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. G. XXX a X. N., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom T. G. XXX, toho času G. XXX, I., B., Č. O., na návrh navrhovateľa Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, v konaní o uloženie výchovného opatrenia, t a k t o

rozhodol:

Súd ukladá mal. deťom, T., nar. XX.XX.XXXX, D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX N. výchovné opatrenie vo forme pobytu v zariadení najdlhšie na 6 mesiacov od právoplatnosti uznesenia, a to v Centre pre deti a rodiny K., Y. XX, G..

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou sa návrhom doručeným tunajšiemu súdu domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd uložil maloletým deťom výchovné opatrenie vo forme pobytu maloletých detí v Centre pre deti a rodiny K., G.. Zároveň navrhol, aby súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým by dočasne zveril maloleté deti do starostlivosti Centra pre deti a rodiny K., G.. Vo svojom návrhu uviedol, že rodinu vedú v evidencii problémových rodín od roku 2003, kedy boli maloleté deti rodičmi zanedbávané, začali sa dopúšťať záškoláctva. Rodičia boli opakovane upozorňovaní na následky zanedbávania povinnej školskej dochádzky. Na elimináciu zanedbávania povinnej školskej dochádzky a problémového správania maloletých detí boli využité opatrenia v zmysle zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Aj napriek všetkým opatreniam, boli rodičia trestne stíhaní a nepodmienečne odsúdení. V čase výkonu trestu boli maloleté deti D., E. a J. rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 5P/26/2014 zo dňa 22.08.2014 zverené do náhradnej osobnej starostlivosti manželom C. G., nar. XX.XX.XXXX a C. G., nar. XX.XX.XXXX. Vzhľadom na to, že pominuli dôvody pre trvanie náhradnej osobnej starostlivosti a deti prejavili záujem vyrastať pri svojej biologickej matke, ktorá sa vrátila z výkonu trestu odňatia slobody, náhradní rodičia aj vzhľadom k narastajúcim výchovným problémom s maloletými deťmi a kvôli nepriaznivému zdravotnému stavu, podali návrh na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti. Rozsudkom sp. zn. 8P/112/2021 zo dňa 30.11.2021 súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u mal. detí J., E. a D.. Opakovanými návštevami v rodine bolo zistené, že matka starostlivosť o maloleté deti nezvláda a ani neprejavuje žiadnu snahu poskytovať požadovanú starostlivosť maloletým deťom. Matka má nezodpovedný prístup k rodičovstvu a vždy sa snaží preniesť zodpovednosť na niekoho iného. Svojím správaním a benevolentným prístupom nie je schopná riadne sa o deti postarať. Maloleté deti vyrastajú v nevhodnom prostredí, ktoré negatívne ovplyvňuje ich

zdravý fyzický a psychický vývin. Uvedomujú si, že toto prostredie nie je pre nich vhodné a počas návštev v rodine často uvádzajú, že najradšej by vyrastali v „detskom domove“. Matka nevytvára pre maloleté deti bezpečné prostredie a ani sa nesnaží vytvoriť vhodné podmienky na bývanie a vhodné domáce prostredie. Neustále sa vyhovára na nedostatok finančných prostriedkov, ale na ich získanie neprejavuje žiadnu snahu. Rodina obýva murovanú chatrč v miestnej osade. Domácnosť pozostáva z jednej izby, ktorá je vybavená najnevyhnutnejším nábytkom. Deti nemajú v domácnosti matky dostatok lôžok, nemajú vytvorený priestor pre pokojný spánok, rovnako tak nemajú vytvorené podmienky pre plnenie si školských povinností. V domácnosti je často chladno z dôvodu nedostatku tuhého paliva. Deti často hladujú, pretože matka im nevie zabezpečiť jedlo, deti o jedlo žobru v miestnej komunite a začali už aj kradnúť. V domácnosti tiež nie je zavedený prívod vody, deti majú osvojené základné hygienické návyky, ktoré získali v náhradnej rodine, avšak v domácnosti matky hygiena absentuje. Maloletý T. je žiakom X. ročníka Spojenej školy internátnej vo E. L. P., je vedený ako záškolák, v súčasnosti školu vôbec nenavštevuje. Maloleté deti D., E. a T. sú od 11.01.2022 žiakmi Základnej školy v T. G., školu navštevujú len sporadicky. Otec maloletých detí, X. N., nar. XX.XX.XXXX sa t. č. údajne zdržiava v Českej republike, pri svojej dcére z jeho prvého vzťahu. Otec sa nijakým spôsobom nepodieľa na starostlivosti o maloleté deti, na ich výživu nijakým spôsobom neprispieva. Otec nemá s maloletými deťmi vytvorený prirodzený citový vzťah, aj deti ho odmietajú. Rodičia nežijú v spoločnej domácnosti a spoločne sa nepodieľajú na výchove a výžive maloletých detí. Nikto dôveryhodný z príbuzných rodiny, ktorý by bol schopný maloletým deťom zabezpečiť náhradnú osobnú starostlivosť, o poskytovanie neprejavil záujem.

2. Rodičia sa pojednávania nezúčastnili, vo veci sa nevyjadrili.

3. Kolízny opatrovník navrhol uložiť mal. deťom výchovné opatrenie.

4. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s rodnými listami mal. detí, uznesením tunajšieho súdu č. k. 6P/21/2022-18 zo dňa 08.02.2022 o nariadení neodkladného opatrenia, správy kolízneho opatrovníka o prešetrení pomerov, správou z Centra pre deti a rodiny K., G., spisu 8P/112/2021 a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí:

5. Z rodných listov mal. detí vyplýva, že mal. T. N.J. sa narodil XX.XX.XXXX, mal. D. N. dňa XX.XX.XXXX, mal. E. N. dňa XX.XX.XXXX a mal. J. N. dňa XX.XX.XXXX, všetci z matky E. N., nar. XX.XX.XXXX a otca X. N., nar. XX.XX.XXXX.

6. Rozsudkom Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5P/26/2014 zo dňa 22.8.2014 boli maloleté deti D. N., nar. XX.XX.XXXX, E. N., nar. XX.XX.XXXX a J. N., nar. XX.XX.XXXX zverené do náhradnej osobnej starostlivosti C. G., nar. XX.XX.XXXX a C. G., nar. XX.XX.XXXX. Rodičia boli zaviazaní platením výživného na dieťa vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa.

7. Rozsudkom č. k. 8P/112/2021 - 35 zo dňa 30.11.2021 tunajší súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť u maloletých detí N. nariadenú rozhodnutím Okresného súdu Vranov nad Topľou sp. zn. 5P/26/2014 zo dňa 22.8.2014. Maloleté deti zveril do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platením výživného na každé maloleté dieťa vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného predpisu, vždy do 30.dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky, počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia. Nad výchovou maloletých detí D., nar. XX.XX.XXXX, E., nar. XX.XX.XXXX a J., nar. XX.XX.XXXX určil dohľad, ktorý sa mal realizovať prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Vranov nad Topľou v období 1 roka od právoplatnosti súdneho rozhodnutia.

8. Tunajší súd uznesením č. k. 6P/21/2022 - 18 zo dňa 08.02.2022 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým dočasne zveril mal. deti T. N., nar. XX.XX.XXXX D. N., nar. XX.XX.XXXX, E. N., nar. XX.XX.XXXX a J. N., nar. XX.XX.XXXX do starostlivosti Centra pre deti a rodiny K., G.. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že matka starostlivosť o deti nezvláda, pristupuje nezodpovedne k výchove mal. detí a nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie primeranej starostlivosti o mal. deti.

9. Podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 22.04.2022 deti v centre prospievajú, maloletý T. sa zadaptoval najlepšie. Ten pravidlá a režim zariadenia pozná, nakoľko v minulosti už bol umiestnený. Maloletý D. hneď v deň príchodu zo zariadenia ušiel. Polícia ho našla po troch hodinách hľadania. Deti sa po príchode do centra vyjadrovali vulgárne, medzi nimi dochádzalo často k hádkam, dokonca aj bitkám. Mali problém rešpektovať pravidlá zariadenia a upozornenia vychovávateľa. V súčasnej dobe

sa ich správanie o čosi zlepšilo. Maloleté deti T. a D. nastúpili do Spojenej školy C. D. v G., T. do X. ročníka, D. je žiakom X. ročníka. Maloleté deti E. a J. navštevujú Základnú školu, Vanesa X. ročník, J. je žiakom X. ročníka. Po absolvovaní rôznych odborných vyšetrení u J., vzhľadom na jeho intelektuálne schopností bude maloletý preradený do špeciálnej základnej školy. Aj maloletá E. dosahuje v škole veľmi slabé výchovnovzdelávacie výsledky, za ostatnými spolužiakmi nestíha, preto bude mať v škole, ktorú navštevuje vypracovaný individuálny študijný plán. Matka je s maloletými deťmi len v telefonickom kontakte, deti v centre osobne doposiaľ nenavštívila, napriek tomu, že prisľúbila, že po vyplatení prvej mzdy, deti v centre navštívi. Od 01.03.2022 je zamestnaná ako upratovačka, upratuje v X. Š. v obci T. G.. Pracovnú zmluvu má uzavretú na dobu určitú, do 31.12.2022. V mesiaci apríl 2022 bola matke vyplatená prvá mzda vo výške 370,- eur. Vzhľadom na viacero dlhov, ktoré matka mala u príbuzných a známych v obci, takmer všetky finančné prostriedky boli využité na splatenie týchto dlhov. Po ich vyplatení, matke neostalo dostatok finančných prostriedkov na úpravu bytových podmienok, ktoré sa za uplynulé obdobie nijako nezmenili. Domácnosť je naďalej vybavená len najnevyhnutnejším nábytkom a pôsobí zanedbaným dojmom. Matka sa o žiadnu zmenu ani nesnaží. Na obecnom úrade si podala žiadosť o pridelenie bytu, nakoľko obec začala s výstavbou sociálnych bytov. O otcovi maloletých detí nemajú žiadne informácie, nemáme informácie o tom, kde sa otec v súčasnej dobe zdržiava, naposledy bol údajne v obci J. u príbuzných, predtým sa istý čas zdržiaval v Českej republike. Maloleté deti nijakým spôsobom nekontaktuje, nezaujíma sa o nich. Nie je v kontakte ani s matkou maloletých detí. Vzhľadom na to, že matka v súčasnej dobe nie je schopná maloletým deťom zabezpečiť primeranú starostlivosť, so zreteľom na najlepší záujem maloletých detí odporúčajú, aby bolo uložené výchovné opatrenie vo forme pobytu v Centre pre deti a rodiny K., G. pre maloleté deti na dobu najdlhšie 6 mesiacov.

10. Zo správy Centra pre deti a rodiny K. vyplýva, že adaptácia na nové prostredie u mal. detí N. prebehla primeraným spôsobom. Mal. deti majú už do značnej miery osvojené pravidlá zariadenia, poznajú a vo veľkej miere akceptujú denný režim. U mal. detí však evidujú aj verbálne prejavy nesúhlasu s pravidlami aj režimom zariadenia. Pri prijatí mal. detí boli zjavné medzery v oblasti hygieny, ktorá však už v súčasnej dobe je na primeranej úrovni. Verbálny prejav bol obmedzený. Komunikovali málo. V skupine ostatných detí mal. deti N. často vyvolávajú konflikty alebo do nich bezdôvodne vstupujú. Výrazné konflikty sú zjavné aj medzi súrodencami navzájom. U všetkých štyroch detí evidujú medzery v oblasti všeobecného rozhľadu a kultúrnych znalostí v oblasti praktických sociálnych znalostí a sociálneho úsudku, v oblasti jednoduchých verbálnych znalostí a plynulosti reči, v oblasti jednoduchých matematických výpočtov z pamäti a v oblasti krátkodobej verbálno-sluchovej pamäte. Celkovo zatiaľ hodnotia pobyt mal. detí N. v zariadení pozitívne. Mal. deti sú v telefonickom kontakte s matkou, ujom C. G. a tetou C. G.. Matka, aj ujo s tetou prisľúbili osobnú návštevu detí v Centre pre deti a rodiny, zatiaľ sa tak však nestalo. U mal. detí N. sú evidentné nedostatky v sociálnom vývine, nevhodnosť prostredia, v ktorom vyrastali, osvojené nevhodné vzorce správania. Usudzujú však, že pri správnom vedení a výchovnom pôsobení sú deti zvládnuteľné a je možné dosiahnuť pozitívnu zmenu v ich správaní. Na základe doposiaľ zisteného odporúčajú pobyt detí N.J. v zariadení CDR K., považujú ho za prospešný pre mal. deti v súčasnej situácii rodiny.

11. Súd vec takto právne posúdil.

12. Podľa § 37 ods. 2 Zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

13. Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej

starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

- a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,
- b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,
- c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

14. Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženiu nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

15. Podľa § 37 ods. 7, ods. 8 Zákona o rodine, súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

16. Systém výchovných opatrení je budovaný systematicky od miernejších zásahov k vážnejším zásahom. Hmotnoprávnou podmienkou uloženia výchovného opatrenia je, že to vyžadujem záujem dieťaťa. Účinnosť uloženého výchovného opatrenia súd hodnotí v spolupráci s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, aj neštátnych subjektov a zariadení.

17. Ak súd zistí, že výchovné opatrenie splnilo sledovaný účel, rozhodnutie zruší.

18. V danom prípade vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že je potrebné uložiť výchovné opatrenie tak, ako je vo uvedené vo výroku rozhodnutia. Mal. deti sa toho času nachádzajú v Centre pre deti a rodiny K., G. na základe rozhodnutia tunajšieho súdu o nariadení neodkladného opatrenia. Dôvodom nariadenia neodkladného opatrenia bola skutočnosť, že matka nemala vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o mal. deti. Starostlivosť o mal. deti nevládala, pristupovala nezodpovedne k výchove mal. detí. Mal. deti nemali vytvorený dostatočný priestor na spánok, ako ani na plnenie si školských povinností. Matka nevedela deťom zabezpečiť dostatok potravín a z toho dôvodu deti o jedlo žobrali a dopúšťali sa aj krádeží. Otec s matkou mal. detí nebýval v spoločnej domácnosti a o mal. deti sa žiadnym spôsobom nezaujímal. Súd zistil, že sociálna a ekonomická situácia matky sa zatiaľ nezmenila a matka nemá naďalej zabezpečené vhodné podmienky na vykonávanie osobnej starostlivosti o mal. deti. K zlepšeniu celkovej životnej úrovne a úprave rodinných a sociálnych pomerov nedošlo. Matka sa síce od 01.03.2022 zamestnala ako upratovačka v Š., avšak prvú vyplatenú mzdu použila na úhradu svojich dlhov v obci. Matke teda neostali finančné prostriedky na úpravu bytových podmienok. Otec naďalej mal. deti žiadnym spôsobom nekontaktuje, nezaujíma sa o nich. Rodičia nie sú v súčasnosti schopní zabezpečiť primeranú osobnú starostlivosť o mal. deti, preto je potrebné v záujme zdravého vývoja mal. detí uložiť mal. deťom výchovné opatrenie vo forme pobytu v špecializovanom zariadení najdlhšie na dobu 6 mesiacov.

19. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom tunajšieho súdu.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť (§ 365 CSP) len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.